

89/16

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

RÖDBO 10

Rödbo sockens fornminnen n:r 21.

Gravfält.

Inv. n:r 6699, 15996-16003.

Bohuslän.

V. Hisings h:d.

Rödbo s:n.

Lid.

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1917:1

Text.

70/17
jfr 89/16
45/17, 21/17
Avskrift ur D:r Georg F.L. Sarauws dagbok.

Rödbo sockens forminnen n:r 21.

Järnålders gravfält och boplatz.

Lid i Rödbo s:n.

Undersökt för Minnesutställningen 1917.

Vid grustag, tillhörande hemmansägarna Nicklas Berntsson och August Mattsson, Lid, hade hittats urnor med brända ben, täckta av en större sten i jordytan utan hög.

Förhållandet anmäldes av folkskolläraren L. Hofstedt, som 1916 utfört den antikvar.-topogr. undersökningen av traktens forminnen. Platsen är belägen vid Lid by, Rödbo s:n, V. Hisings härad, Bohuslän, i den trånga dalen vid "Enekullsberget", o. 350 norr om Rödbo-Säve sockengräns. En liten grusås spärrar dalen och bildar vattendelaren. Den gamla vägen Konungahälla-Älvsborg leder här förbi.

I grustaget hade oftare hittats urnor, men endast en ⁶⁶⁹⁹ dylik hade tillvaratagits av August Mattsson och skänkts till Museum. Kop. 235.

Norr om grusåsen följer vägen dalens västliga, söder om dalen dess östliga sluttning ända fram till det stora grustaget - gravfältet vid Skogome, där vägen korsar Kvilledalen bort till Tuve och Lundby.

D. 89/16, 45/17. K. 235.

Undersökning 13-19 september 1917.

Grav 1. Inv. n:r 15996.

I grustagets norra kant syntes resten av en ¹⁵⁹⁹⁶ urna, därav större delen rasat ner i grustaget, varest skärvor och brända ben uppsamlades. Skärvor av denna urna hava insamlats och inlämnats av L. Hofstedt. Urnan täcktes av en i grustaget liggande större sten, vars yta var synlig i ljungen. Urnan hopsatt 1927.

Stenen var 0.80 x 0.50 x 0.35 m. stor. Urnans botten stod 0.40 m. under jordytan, 0.20 m. under stenens undersida. I den kvar-sittande delen av urnan lågo endast mycket få bitar brända ben kvar, blandade med bålörja.

Urnan stod icke mitt under stenen utan under densammas södra ända; den stod upprätt på sin botten; den var trasig ovan utan kant.

Nära vid grav 1 hade A. Mattsson hittat den till museet skänkta urnan 1911; stället var ungefärligen 4 m. V. om grav 1.

Ungefär 2 m. V. om grav 1 låg nedskriden vid grustagets kant en på undersidan kolsvärtad häll. Denna hade tydligen täckt en här befintlig rest av en kolfläck med brända ben utan krukskärvor. Stenen syns på Hofstedts fotografi sittande i brinken.

Grav 2. Inv. n:r 15997-15998.

Ganska nära grustagets norra kant stack en sten fram ur ljungen; den visade sig täcka en grav.

Stenen låg 4.0 m. NV. om grav 1 och var 0.60 x 0.45 x 0.20 m. stor.

Då stenen var avvält, visade sig under densamma en mörk fläck, grop, innehållande bålörja, jord, blandad med kolstybb och bitar av träkol. Kolfläcken var 0.5 m. i tvärmått och omkring 10 cm. (tjock) djup.

I denna kolfläck, sö. om dess mitt, stod ett mycket litet lerkärl, ¹⁵⁹⁹⁷ n:r 1. Brända ben lågo närmast omkring utanför lerkärl. Lerkärl stod lutande åt SV. djupt i kolfläcken på brända ben. Lerkärl innehöll sand och kol och på botten en bit bränt ben; det var 6 cm. vitt och högt.

Strax intill lerkärl, NNO om detsamma, låg ¹⁵⁹⁹⁸ n:r 2, en spiralfingerring av brons i höjd med lerkärls botten på brända ben och omgivet av dylika.

Lerkärl stod 35 cm. under ljungetorvens yta. Bålörjan var lagd omkring detsamma i en liten grop i undergrundens grus.

Grav 3. Röse. Inv. n:r 15999.

42 m. SSO om grav 1 låg i ljungen en större sten, 0.80 x 0.45 x 0.30 m, synlig. Den visade sig täcka direkt över en häll, 0.60 x 0.45 x 0.10 m. Under denna framträdde en kolfläck, kretsrund, 0.60 m. i tvärmått. Fläcken betecknade en i undergrunden, alvens gula grus grävd grop, som var fylld med bålörja och brända ben. Utom den stora stenen, som låg över takhällen, var densamma omgiven av ett litet rös av mindre stenar, knappast synligt i jordytan (en "tue"), 0.3 m. högt, närmast av oregelbunden elliptisk form, 3.8 m. lång i Ö - V, 3.0 m. br. i N - S. Den stora stenen bildade toppen av röset. Stenarna: 1 - 2 skikt.

Den svarta kolfläcken var övre ytan av en i undergrunden ur-

holkad, liten grop, 0.60 m. vid ovan, 0.50 m. djup under röset. Mitt på botten av gropen stod en större urna, 28 cm. i tvärmått, lerkärlet ¹⁵⁹⁹⁹ n:r 1. Kärlets övre del var av den stora belastningen intryckt i urnan; upplöst (jfr. grav 1). Urnan var fylld och inom gropen omgiven med br. ben och bålmörja. Den stod på några mindre stenar, under vilka det åter lågo några brända ben; stenarna voro sålunda nedlagda i gropen. Urnan innehöll endast rikligt br. ben och kol, inga fornsaker.

Grav 4. Röse (förstört). Inv. n:r 16000.

23 m. SSÖ om grav 1 låg ett jordblandat röse, 0.3 m. högt, 6 m. i tvärmått. Röset var lagt av 1 - 2 skikt kullerstenar, som - dock mindre tydligt än vid L/vid Kjellerup i Jylland - voro lagda i spiral ifrån mitten.

En öppning i röset tvärs över detsamma tätt söder om mitten tydde på att röset hade varit rubbat här.

I mitten av röset växte en tall.

Under tallens rötter hittades skärvor av ett lerkärl och, spridda på högbottnen från mitten åt sv., brända ben, men icke kol.

Trädet blev röjt, men under detsamma hittades endast några obetydliga skärvor av lerkärlet, ¹⁶⁰⁰⁰ n:r 1.

Graven var tydligen för längre tid sedan förstörd. Någon kolfläck syntes numera icke till.

Krukskärvorna torde av gravplundraren hava kastats åt ett håll, benen åt ett annat.

(Undersöktes söndag fm. den 16 september 1917).

Grav 5. Inv. n:r 16001 - 16002.

13 m. S. om grav 3. Brandgrop. Synlig i ljungen låg en större sten, 0.50 x 0.50 x 0.35 m. stor.

Densamma täckte en kolfläck, 0.55 m. i tvärmått. I kanten av kolfläcken sutto 3 mindre stenar, på vilka takstenen vilat. Mellan dessa 3 sidostenar, klumpstenar, visade sig tätt under kolfläckens yta kanten av en urna, ¹⁶⁰⁰¹ n:r 1, 23 cm. i tvärmått, alldeles sönderkrossad och upplöst i skalande bitar samt oregelbundet böjd mellan stenarna. Urnan var fylld med bålmörja, jorden i densamma var svart av kolstybb. 9 cm. under ~~bädden~~ började de brända benen i urnan.

Överst bland de brända benen låg ett knappformat, ellipsoid. föremål ¹⁶⁰⁰² n:r 2, pärla av br. lera (?).

Urnan innehöll för övrigt endast brända ben, inga fornsaker. Urnan, 18 cm. hög, 23 cm. i tvärmått, var alldeles upplöst och kunde därför icke upptagas; endast få skärvor.

Gropen, däri urnan var nedsatt, var 0.5 m. djup.

Boplats.

Grop 6. Härdgrop. Inv. n:r 16003.

25.5 m. S. om grav 3 låg en i ljungen synlig större klumpsten, 0.70 x 0.50 x 0.45 m., omgiven av mindre stenar.

Under stenarna var jorden något kolblandad. Det framkom en stor, kittelformad grop, fylld med mindre stenar och kolblandad jord, urholkad i undergrundens grus.

Stenarna voro, isynnerhet närmare botten skörbrända, där även mycket kol.

Gropen var kittelformad, 1.6 m. vid ovan, 0.7 m. djup under ytan. Kolet var såsom kolstybb blandat i sanden, endast få bitar träkol hittades.

Stenarna i gropen voro delvis kolsvärtade.

Inga fornsaker förekommo i gropen. Antagligen tillhör den dock en boplats från samma tid som gravfältet.

Grop 7. Härdgrop.

12 m. SSO om grop 6 låg en stor sten synlig, 0.80 x 0.70 x 0.40 m. Omkring densamma voro mindre stenar packade och stenar lågo under den i en grop, kittelformad, liknande grop 6.

Gropen var 2.0 m. vid ovan, 0.6 m. djup. Fylld med stenar och kolblandad jord; dock mindre kol än i grop 6. Stenarna voro ej heller skörbrända. Fotogr. 5.

Grop 6 och 7 blevo icke igenfyllda; i grop 7 lämnades stenarna i norra väggen kvar för att kunna synas på fotografiet. -

Flera än dessa 7 fornminnen kunde icke upptäckas i ljungfältet ovan jord.

89/16

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

17:10
RÖDBO 10

Rödbo sockens fornminnen n:r 21.

Gravfält.

Inv. n:r 6699, 15996 - 16003.

Bohuslän.

V. Hisings h:d.

Rödbo s:n.

Lid.

Fotografier o. karta.

70/17

Lid sockens fornminnen n:r 21.

Gravfält.

Inv. n:r 6699, 15996-16002.

Bohuslän.

V. Hisings h:d.

Rödbo s:n.

Lid by.

Plåt n:r C 272, **C 254**
Inv. n:r 15997. Lerhäril.
Grav 21.

Inv. n:r 15998. Spiralfingerring av brons,
den ena ändan upprullad i spiral, den andra
avbotten.
Grav 2. Lid, Rödbo s:n.

Ritad av A. Hjelm 1923 och 1940.

70/17

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

RÖDBO 10

Lid sockens fornminnen n:r 21.

Gravfält.

Inv. n:r 6699, 15996-16002.

Bohuslän.

V. Hisings h:d.

Rödbo s:n.

Lid by.

C 255

Plåt n:r C 273.

Inv. n:r 15999. Lerhäril.

Grav 3. Lid, Rödbo s:n.

Göteborgs museum foto 1940.

70/17

Rödbo sockens förhållanden n:r 21.

Gravfält.

Inv. n:r 6699, 15996-16002.

Bohuslän.

V. Hisings h:d.

Rödbo s:n.

Lid by.

C 254

Plåt m. n. C 272.

Inv. n:r 6699. Lerkärl,
starkt avbrutet.

Lid, Rödbo s:n.

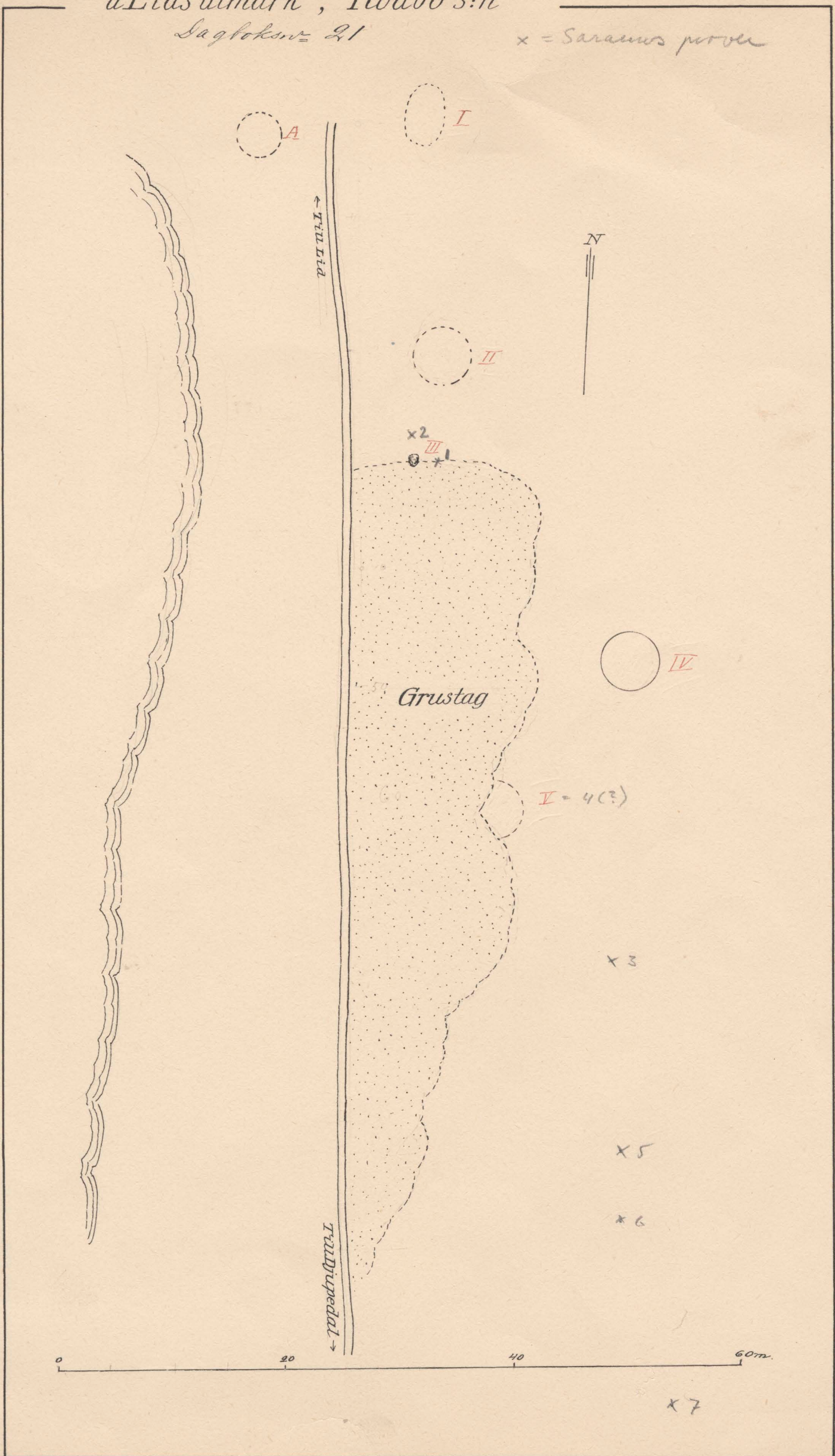
Göteborgs museum foto 1940.

Gravfält

åLidsutmark, Rödbo s:n

Sagbok s: 21

x = Saramus pörr

C 256

L. Höpfer 1916.

21 Gravfält vid Lid, Rödbo S.w.

Gravfältet ligger en del förslöret av en
grusig alldeles vid vägen Lid - Sjunde-
del, något hundra meter. N. om gränsen
mellan Rödbo och Lång Isokärr.

Men i bilden synes en täckhäll, den är
på undersidan polig, och överläppen en
lager grus, som innehåller mycket kol.
Sådana täckhällar, liggande i själva
markytan, ha berättat om befolkningen,
flera gånger iakttagits. När den i
bilden synliga hällen hittades år 1911,
en gravarna, som överlämnades åt
Göteborgs museum av upphittaren hr
A. Mattsson, Lid, sept. 1916.

Fot. 1. Vägen förbi "Enckullsberget" (h.v.) ned över "Bäcke - 257. D 279
dalen" till Nordre Älv, troligen den gamla huvudvägen Älvsborg-
Ragnhildsholmen-Konungahälla. Vid grusstaget h.h. om vägen ett
gravfält från förromersk järnålder. Grav 1 med den stora
stenen synes i kanten av grusstaget. Sett från S.
G. Parauw foto.

Fot. 2. 257. D 280
Grav 1. Under den stora stenen överst i norra kanten
av grusstaget står resten av en pöndrig urna, varav större
delen nedrasat. (Jfr Hofstedts fotografi). Sett från SV.

Järnålders gravfält vid Lid by, Rödbo s.m.,
Västra Hisingrs h.d., Bohuslän.

G. Parauw foto.

Undersökt 1917.

Fot. 3. Grav 2. Brandgrop med brända ben och kol, däri 254. D 281
 lerkärlet, n:r 1, och t.h. framför detsamma, i höjd med dess
 botten, en fingerring av brons, n:r 2. Den täckande stenen
 borttagen. Sett från NO., ovanifrån. G. Saramo foto.

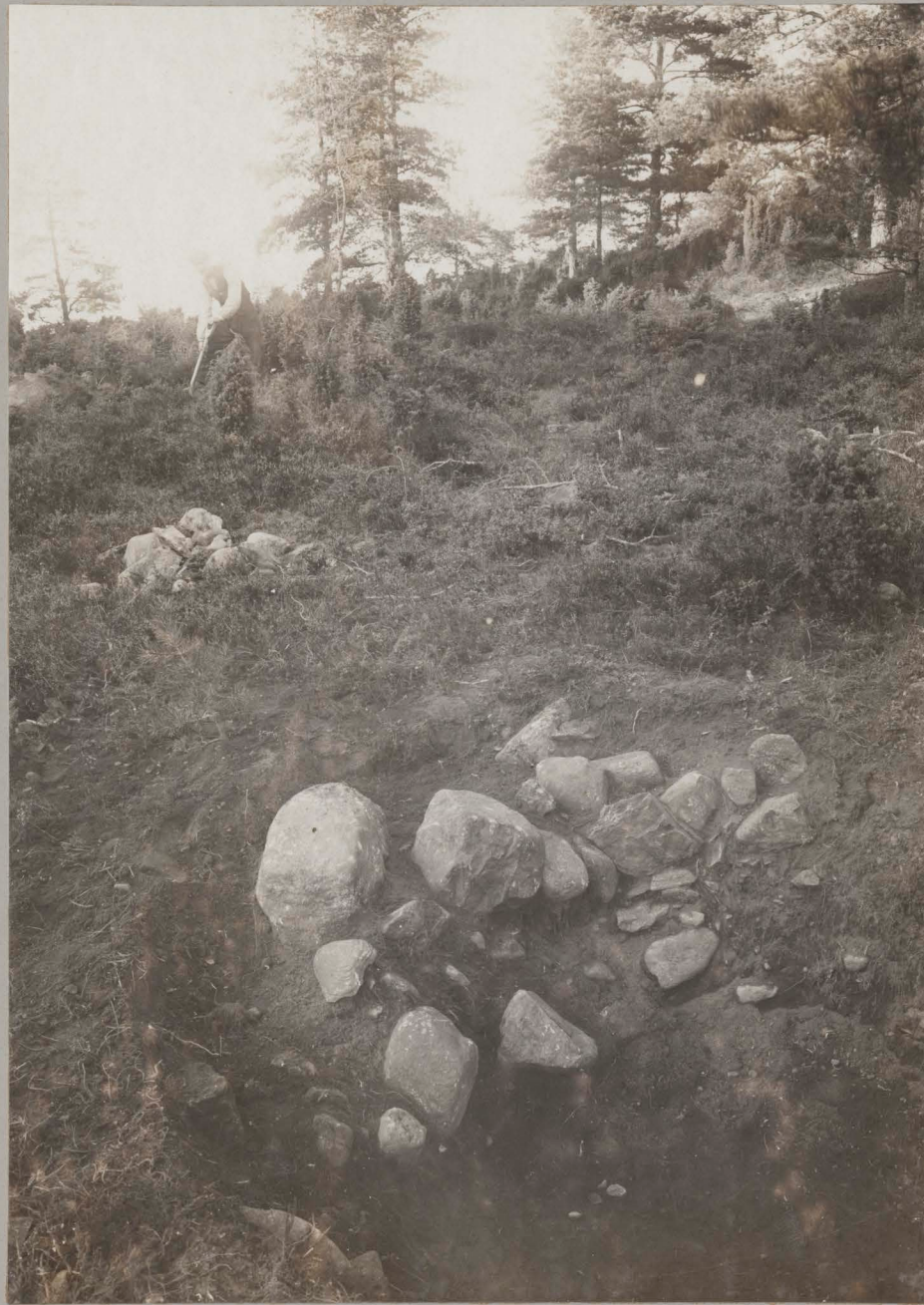
Grav 3. Fot. 4. Mitt under det lilla röset en brandgrop med 255. D 282
 bälmörja och brända ben, däri urnan, n:r 1, som varit täckt av den
 flata hållen och däröver den stora stenen från rösets topp, "visaren", vilka lagts bredvid
 spaden. I bakgrunden vägen och "Enekullsberget". Sett från Ö. G. Saramo foto.
 Färnålders gravfält vid Lid by, Rödbo s.m., Västra Hisinges h.d., Bohuslän. - Undersökt 1917.

Fot. 5.

Grav 5. Brandgrop, däri urna med brända ben, omgiven av 3 små stenar, på vilka den stora staksten, som lagts upp på ytan, vilat. Sett från S.V.

256. D 283

Fot. 6.

Grop 7 på boplatzen. I gropens bakre del ha vid utgrävningen stenar kvarlämnats och rengjorts, medan stenarna framtill upptagits och lagts i hög på marken bakom. Arbetaren står vid grop 6. Sett från S.

257. D 284

Järnålders gravfält vid Lid by, Rödbo s:n, Västra Hisinges h:d, Bohuslän. - Undersökt 1917. G. Larsson foto.

Bohuslän.

V. Hisings h:d

Rödbo s:n.

Lid by.

Lid sockens fornminnen n:r 21.

Gravfält.

Inv. n:r 6699, 15996-16002.

C 274 253

Plåt n:r C 271.

Inv. n:r 15996. Lerkärl.
Grav 1. Lid, Rödbo s:n.

Göteborgs museum foto 1940.

GÖTEBORG
Rödbo nr 10
Lid 2:2
gravfält, jäå

Karta över gravfält på Lids utmark, Rödbo, Göteborg

L. Hofstedt 1916. Kompletterad av Olle Londqvist 1965.

GRAVFÄLT PÅ LIDS UTMARK, RÖDBO SN NR 21.

L. Hofstedt 1916.

Kompl. okt. 1965 av O. Lindqvist.

